

გენდერული საკითხები და ისრაელის არმიის თავისებურებები

ელენა გრატიავილი

საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის
ქართული უნივერსიტეტის დოქტორანტი, საქართველო

საკვანძო სიტყვები: გენდერი, გენდერული ჩარჩოები, ქალთა მარბინალიზაცია, „სუსტი სქესი“

ნებისმიერი ქვეყნის დემოკრატიული განვითარებისათვის ძალზედ მნიშვნელოვანია ქალთა და მამაკაცთა თანაბარი ჩართულობა და გენდერული თანასწორობის პრინციპების რეალიზება. ქალის როლის ამოღობა საზოგადოებაში არსებითად განაპირობებს ქალისა და მამაკაცის თანაბარ შესაძლებლობებს, უფლებებსა და პასუხისმგებლობას. სოციალურ-პოლიტიკურ თუ ეკონომიკურ პროცესებში ქალთა და მამაკაცთა სრულფასოვანი მონაწილეობისთვის აუცილებელია მათ თანაბრად მიუწვდებოდეთ ხელი სოციალურ და ეკონომიკურ რესურსებზე, მონაწილეობდნენ საზოგადოებრივ ცხოვრებასა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

ბოლო დროს „გენდერი“ მნიშვნელოვანი ტერმინი გახდა სამხედრო წრეებშიც. ბევრ ქვეყანაში ვადაცნობიერებს, რომ სამხედროებს უფრო ეფექტურად შეუძლიათ მისიის მიზნების მიღწევა სხვადასხვა სქესის პერსონალით დაკომპლექტებული შერეული კონტიგენტის მეშვეობით. ამიტომაც, შეიარაღებული ძალები ცდილობენ, რომ პირადი შემადგენლობა უფრო მეტი ქალით დააკომპლექტონ, შეინარჩუნონ ისინი თავიანთ რიგებში და მისცენ მათ კარიერული ზრდის საშუალება, თუმცა მიუხედავად მთელი რიგი საკანონმდებლო აქტებით ქალთათვის მინიჭებული უფლებებისა, სამხედრო სფეროში, დღესდღეობით მაინც არსებობს ბარიერები, რაც ხელს უშლის ქალებს კარიერულ წინსვლაში. ისრაელი არის ქვეყანა, რომელიც გამოირჩევა განსაკუთრებული სამხედრო სტრუქტურით, სწორედ ამიტომ, გადაწყვეტიტე გავცნობოდი სამხედრო სფეროში არსებულ სიტუაციას.

ისრაელის არმია ანუ, ისრაელის თავდაცვის ძალები – „ცაპალი“ 1948 წლის 26 მაისიდან ფუნქციონირებს. ისრაელი ერთადერთი ქვეყანაა, რომელსაც სამხედრო არმიის ფორმირების განსაკუთრებული წესი აქვს. ამ ქვეყანაში სავალდებულო სამხედრო სამსახური ეხება როგორც მამაკაცებს, ასევე ქალებს. მათი სამხედრო სამსახურის ვადაც განსაზღვრულია – მამაკაცები მსახურობენ 36 თვის განმავლობაში, ხოლო ქალები 20 თვე. განსხვავებულია სამხედრო ოფიცრების მსახურების ვადა. სამხედრო ოფიცრებს გახანგრძლივებული პერიოდით მსახურება უწევთ. [Solomon Z, Ginzburg K, 2009] არც ერთ ქვეყანაში მსგავსი პრეცედენტი არ არსებობს. სკოლის დამთავრების შემდეგ, 18 წლის ასაკიდან, ყველა ახალგაზრდისთვის აუცილებელია სამხედრო არმიაში სამსახური, აუცილებლად უნდა ემსახუროს ის საკუთარ ქვეყანას. ქვეყანაში მდებარეობითმა სქესმა, გარდა დედისა და ოჯახის დიასახლისობისა, შეიძინა კიდევ ერთი არანაკლებ მნიშვნელოვანი ფუნქცია, რომელიც სამშობლოს დაცვას ითვალისწინებს. ასეთ ვითარებაში რა თქმა უნდა უდიდესი როლი იდეოლოგიასაც აქვს. მათი

იდეოლოგიის მიხედვით ისრაელი ღვთის რჩეული ქვეყანაა. ის აუცილებლად უნდა გადარჩეს, ამიტომ საჭიროა მისი დაცვა. ქალებს, ისევე როგორც მამაკაცებს, კარგად აქვთ გააზრებული საკუთარი მოვალეობები ქვეყნის წინაშე. აქედან გამომდინარე მაღალია თვითგადარჩენისა და თავდაცვის ინსტიქტი, რაც თავის მხრივ სამოქალაქო საზოგადოების გაძლიერებას უზრუნველყოფს.

ისრაელის სამხედრო არმიას, ისევე როგორც სხვა ქვეყნებში, სხვადასხვა ქვედანაყოფები აქვს. ქალები მსახურობენ საარტილერიო ჯარებში, სასაზღვრო სამსახურში. არმიას ყავს ჯარისკაცთა ქვეითი ნაწილები, მაგალითად, „ბატალიონი კარაკალ“, სადაც მამაკაცები და ქალები ერთად მსახურობენ. თავდაცვის სამინისტროს გენერალურ შტაბში კი ფუნქციონირებს ქალთა საქმეების მრჩეველის სამმართველო, რომელიც „ცახალის“ შემადგენლობაში ქალი სამხედრო მოსამსახურეების სხვადასხვა შესაძლებლობებზე მუშაობს.

ქალების არმიაში სამსახური გენდერული თანასწორობის გამოვლინებად ითვლება. მაგალითად, ისრაელის სახელმწიფოს ერთ-ერთი დამაარსებელი დავიდ ბენ-გურიონი ამბობდა: „არმიაში სამსახური სამოქალაქო ვალის მოხდის უმაღლესი სიმბოლოა და ვიდრე მამაკაცები და ქალები არ არიან ამ საპატიო ვალდებულების შესრულებაში თანაბარი, არ შეიძლება მათ თანასწორუფლებიანობაზე ლაპარაკი“. აქედან გამომდინარე, ისრაელელ გოგონათა სამხედრო სამსახურში ყოფნა, ებრაული სახელმწიფოს ერთ-ერთი საფუძველი გახდა.

ისრაელის თავდაცვის სამინისტროს ჟურნალის „ბამახანე“ მონაცემით, ამჟამად „ცახალის“ პირადი შემადგენლობის 35 პროცენტი ქალები არიან. სამხედრო სპეციალობის 80 პროცენტი, მათ შორის საბრძოლო, ღიაა ქალებისთვის. ქალების რაოდენობა დიდია ოფიცერთა კორპუსშიც. ისრაელის არმიის ოფიცერთა 26 პროცენტი ქალია [https://www.facebook.com/IsraeliHouseTbilisi/photos/a.352226934915638.1073741829.352203454917986/442124872592510].

მკვლევარების, ამირისა და სოულის მიერ ჩატარებულ იქნა კვლევა უმაღლესი სასწავლებლების დამამთავრებელ კურსის სტუდენტებზე. კვლევის მიხედვით, სტუდენტების 20 % არის ოფიცერი, მაშინ როცა მთლიანად საზოგადოებაში ეს მაჩვენებელი უდრის 10%-ს. [Amir M, Sol O, 1999.] სავალდებულო სამხედრო სამსახურის დასრულების შემდეგ, მამაკაცები და დაუქორწინებელი ქალები ბატონები რეზერვში მსახურობას განაგრძობენ. მსახურების ასაკიც განსაზღვრულია, მამაკაცები 45 წლამდე,

ხოლო ქალბატონები 30 წლამდე. ისრაელის მოქალაქე ქალბატონები, დამოუკიდებლობისათვის ომის დროს მონაწილეობას უშუალოდ საბრძოლო პროცესებშიც იღებდნენ, მაგრამ შემდგომ, 1952 წელს მიღებული სამხედრო სამსახურის კანონის თანახმად, ისინი გათავისუფლდნენ საბრძოლო ოპერაციებში მონაწილეობისაგან. მას შემდეგ მათი მსახურების ძირითადი სფერო საგანმანათლებლო და ადმინისტრაციულ სამსახურები გახდა [Midan A. 2010]. 2000 წელს, კანონში სამხედრო სამსახურის შესახებ, კვლავ იქნა შეტანილი ცვლილებები. ცვლილებების თანახმად ისრაელის თავდაცვის ძალების პოზიციების 90% კვლავ ხელმისაწვდომი გახდა ქალებისათვის. დღესდღეობით, შესაფერის ფორმაში მყოფი ქალების 54% მსახურობს ისრაელის თავდაცვის ძალებში, 34% გათავისუფლებულია რელიგიის თანახმად. ხოლო ქალები, რომლებიც არიან დაქორწინებული და ყავთ შვილები, საერთოდ გათავისუფლებულნი არიან სავალდებულო სამხედრო სამსახურისგან. არმიის იმ ქვედანაყოფებში, სადაც ქალთა პროცესტული რაოდენობა მაღალია, ქალების 4% საბრძოლო ფუნქციასაც ასრულებს. როგორცაა მაგალითად, მსუბუქ ქვეითთა ქვედანაყოფი, რომელშიც მოსამსახურეთა რაოდენობის 65% ქალია. [Kalfi-Amir G, 2008].

ისრაელის სახელმწიფოს დამოუკიდებლობის პირველივე დღეებიდან სამხედრო არმიის ქალების მონაწილეობა შესაძლებელი გახდა. ამას ხელი შეუწყო თავდაცვის სამინისტროს გადაწყვეტილებამ, რომლის თანახმად ისრაელის ყველა მოქალაქე სამხედრო სამსახურში გაწვეული უნდა ყოფილიყო განურჩევლად სქესისა. ქალებისა და მამაკაცების ერთობლივად გაწვევის გადაწყვეტილება ძირითადად განპირობებული იყო ორი ფაქტორით: ჯერ ერთი, სქესობრივი თანასწორობა იყო ქვეყნის ეთოსის უმნიშვნელოვანესი კომპონენტი. [Nitza Berkowitch, 1997]. გენდერული თანასწორობის იდეის ოფიციალური ვალდებულება ასახული იყო ისრაელის სახელმწიფოს დეკლარაციაშიც, რის მიხედვითაც ისრაელის სახელმწიფოს უნდა უზრუნველყო ყველა მოქალაქის სოციალური და პოლიტიკური უფლებების სრული თანასწორობა, განურჩევლად რელიგიისა, რასისა და სქესისა. The Declaration of the Establishment of the State of Israel (1948). მეორე მნიშვნელოვანი ფაქტორი ისრაელის უსაფრთხოების პრობლემები იყო [Orna Sasson-Levy 2003].

1948 წლის დამოუკიდებლობის ომის შემდგომ, ისრაელის ლიდერები მივიდნენ იმ დასკვნამდე, რომ არაბული ქვეყნები არ დაუშვებდნენ ებრაული სახელმწიფოს არსებობას შუა აღმოსავლეთში. ამიტომ აუცილებელი იყო მოსახლეობის მომზადება ხანგრძლივი ბრძოლისა და ქვეყნის თავდაცვისათვის, მომზადება მსხვერპლის გაღებისათვის. [Joyce Robbins & Uri Ben-Eliezer, 2000]. ამრიგად, სახელმწიფოს დამოუკიდებლობის დღიდან ქალები გახდნენ ისრაელის თავდაცვის ძალების მნიშვნელოვანი ნაწილი.

ქალთა და მამაკაცთა თანაბრად გაწვევას ჰქონდა როგორც პრაქტიკული, ასევე სიმბოლური დატვირთვა. ეს იყო იდეის გამოხატულება, რომ სამხედრო სფერო და ქვეყნის უსაფრთხოების საჭიროებები ეკუთვნოდა „ყველას“.

კანონში თავდაცვის ძალებში სამსახურის შესახებ, რომელიც ისრაელის პარლამენტს 1949 წელს წარედგინა, ასახული იყო ქალების სამხედრო ძალებში სამსახურის ვალდებულება. ეს იყო პირველი მცდელობა ქალთა სამხედრო სამსახურის ლეგალურად ფორმალიზების. საკანონმდებლო ორგანოს მიერ მიღებულ იქნა ჩარჩო ხელშეკრულება, რომელიც ეფუძნებოდა ორ ძირითად პრინციპს: 1) ქალების გარკვეული ნაწილი, კერძოდ, ებრაელი დასაქორწინებელი ქალბატონები, გაწვეული იქნებოდნენ სამხედრო სამსახურში; და 2) ქალები არ მიიღებდნენ ბრძოლებში მონაწილეობას. ამგვარად, სახელმწიფომ შეიმუშავა ქალების სამხედრო სამსახურში „ნახევრადჩართულობის“ მოდელი, რაც ერთი მხრივ გამოხატავდა ჩართულობის გაურკვეველ ვალდებულებას, ხოლო მეორეს მხრივ მარგინალურობას. ქალებს ერთი მხრივ თავდაცვის ძალებში სამსახურის უფლება ეძლეოდათ და ამავე დროს ისინი შედარებით ნაკლებად მნიშვნელოვან დამხმარე ძალებად იყვნენ მიჩნეული. ამის საპირისპიროდ, მამაკაცებს ევალდებოდათ ყველაზე მნიშვნელოვანი სამხედრო როლების შესრულება, როგორც მებრძოლებს და დამცველებს.

ამრიგად, სამხედრო სამსახურთან დაკავშირებით მამაკაცებისთვის და ქალებისათვის განსხვავებული დებულებები განისაზღვრა სამი ძირითადი პუნქტით: 1) რეგულარული სავალდებულო სამსახურის ხანგრძლივობა; 2) წლიური სარეზერვო სამსახურის მასშტაბი და 3) სამხედრო სამსახურიდან გათავისუფლების პირობები. ქალთა სავალდებულო სამხედრო სამსახური უნდა ყოფილიყო მამაკაცების სამსახურის ვადაზე ხანმოკლე. ქალთა წლიური სარეზერვო მოვალეობისათვის დადგინდა ლიმიტი შემცირებული ასაკით, სამხედრო სამსახურისგან გათავისუფლდა ქალთა სხვადასხვა კვუფები [Defense Service Law, 5709-1949, 25 LSI 271, 1949]. ამასთან ერთად, ისრაელი თავდაცვის მინისტრის მიერ 1952 წელს გამოცემული განკარგულებებით განისაზღვრა სამხედრო სამსახურში ქალთა პოტენციური როლებიც [Defense Service Regulations, 1952].

ამგვარად, ისრაელის სახელმწიფომ თავიდანვე შექმნა გენდერული ჩარჩოები სამხედრო სფეროში. ბრძოლის ველი კვლავაც რჩებოდა მამაკაცის მასკულიზაციის განმსაზღვრელ ადგილად. ადგილად, სადაც მამაკაცებს შესაძლებლობა ეძლეოდათ მოეპოვებინათ გამირობის ტიტული. ქვეყანაში სქესობრივი თანასწორობის ეთოსის საპირისპიროდ, გენდერული სხვაობის სტერეოტიპული აღქმა ფაქტობრივად ნორმად ითვლებოდა. სახელმწიფოს ჩამოყალიბების პირველივე დღეებიდან პარლამენტის წევრთა გარკვეული ნაწილის მიერ ქალები უპირველეს ყოვლისა აღქმულ იყვნენ დედად და სამხედრო სამსახურს არ უნდა შეეშალა ხელი მათი ცხოვრების ამ უმნიშვნელოვანესი ასპექტისათვის. შესაბამისად ქალთა სამხედრო სამსახურში გაწვევა ეხებოდა მხოლოდ მათ, ვინც არ იყო დედა ან უახლოეს დროში პოტენციური დედა.

გენდერული განსხვავების საკითხისადმი სწორედ ასეთი მიდგომით იხელმძღვანელებს სამხედრო ლიდერებმა 1949 წელს, „ქალთა კორპუსის“ დაარსების დროს. მათი

ოფიციალური მიზანი იყო ისრაელის თავდაცვის ძალებში ქალთა რეკრუტირებასა და პირადი შემადგენლობის მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებში დახმარება, რაც გამომდინარეობდა ქალებისა და მამაკაცებს შორის არსებული მათ მიერ აღქმული განსხვავებებისგან. მათი შეხედულებით, ქალები სამხედრო ძალებში წარმოადგენდნენ ე.წ. „სუსტ სქესს“ იმ გავრცელებული მოსაზრების მიხედვით, რომელიც ეხებოდა ქალთა და მამაკაცთა განსხვავებულობას და რომელიც სამხედრო სამსახურში შეზღუდავდა ქალთა ვალდებულებებს.

აქედან გამომდინარე 1980 წლისათვის, ისრაელის თავდაცვის ძალებში ქალთა დაახლოებით 65% კანცელარიის მოხელე იყო, ხოლო 35% ტექნიკურ, მექანიკურ, საექსპლოატაციო საქმეს ასრულებდა. მათ შორის რამდენიმე ქალ ჯარისკაცს ევალეობდა სამოქალაქო საზოგადოებრივი ამოცანების შესრულება განათლებისა და სოციალურ სფეროებში [Noya Rimalt 2007].

ისრაელში სამხედრო სამსახური აღიარებულია როგორც მოქალაქეობის სიმბოლო. განსაკუთრებული კავშირი სამხედრო სამსახურსა და სრულფასოვან მოქალაქეობას შორის განპირობებულია ხანგრძლივი არაბულ-ისრაელი კონფლიქტით. გენდერული საკითხების მკვლევარი, კიმერლინგი ამ სიტუაციას როგორც „სამოქალაქო მილიტარიზმის“ ერთ-ერთ ფორმას ისე ახასიათებს და ხსნის ორი ძირითადი ფაქტორით: სამხედრო სამსახურის სოციალური მნიშვნელობით და სიტუაციით, სადაც მთელი საზოგადოება მუდმივად ომისათვის მზადებაზეა ორიენტირებული. აღნიშნულიდან გამომდინარე სამხედრო სამსახური არის არა მხოლოდ ქვეყნის მიმართ პიროვნების მოქალაქეობრივი ვალდებულების გამოხატულება, არამედ ქვეყნისათვის პირადი მსხვერპლის გადების სურვილის აუცილებელი მტკიცებულება. უფრო მეტიც, ეს არ არის მხოლოდ სამხედრო სამსახური, არამედ ეს არის პოზიცია, რომელიც განსაზღვრავდა ქვეყნის მიმართ ერთგულების ხარისხს.

შესაბამისად, რადგან ქვეყნის თავდაცვაში წლების განმავლობაში მთავარ როლს მამაკაცები ასრულებდნენ, ცნება მილიტარიზებული მასკულინარობა გახდა „მოქალაქეობის“ განსაზღვრების შემადგენელი ასპექტი. ებრაელი მამაკაცები, მონაწილეობდნენ რა ბრძოლებში და რისკავდნენ თავის სიცოცხლეს, მიიჩნეოდნენ პატრიოტებად, ხოლო ებრაელი ქალები მხოლოდ დამხმარე ძალად, რომელიც „ათავისუფლებდა მამაკაცებს ბრძოლისათვის“ [Noya Rimalt, 2007]. შესაბამისად, პატივი და დიდება ყოველთვის მამაკაცებს ხვდებოდათ წილად.

ვინაიდან ისრაელში სამხედრო სფერო ითვლებოდა ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან საზოგადოებრივ ინსტიტუციად, შეიარაღებულ ძალებში ქალთა მარგინალიზაციამ უზარმაზარი გავლენა მოახდინა მათ სტატუსზე. რადგან პრესტიჟული საბრძოლო პოზიციები პრაქტიკულად ერთადერთი გზა უმაღლეს სამხედრო პოზიციებისაკენ, ქალების გამორიცხვა საბრძოლო პოზიციებიდან ნიშნავდა, რომ ისინი გამორიცხულ იქნენ სამხედრო ხელმძღვანელობის უმაღლესი ეშელონებიდანაც [Noya Rimalt, 2007]. უფრო

მეტიც, „მასკულინური“ სამხედრო გამოცდილება თავისი პრესტიჟულობის გამო, გახდა მნიშვნელოვანი საშუალება პოლიტიკური კარიერისთვისაც და სამოქალაქო ცხოვრებაში ბიზნესსა და წარმოებაში ხელმძღვანელ თანამდებობაზე მუშაობისთვისაც. ფაქტობრივად, მაღალი რანგის სამხედრო ოფიცრების ფენა ისრაელის პოლიტიკური და ეკონომიკური ელიტის ფორმირების მთავარი წყარო გახდა. არსებულმა რეალობამ ქვეყანაში სულ სხვა ცნობიერების დამკვიდრებას შეუწყო ხელი. რომლის მიხედვითაც, ქალები თანაბარი უფლებების მქონე მოქალაქეებად არ იქნებოდნენ აღქმულნი, თუ არ იქნებოდნენ სრულად ინტეგრირებულნი სამხედრო სამსახურის ყველა სფეროში, მათ შორის საბრძოლო ოპერაციებშიც.

გენდერული საკითხების მკვლევარის, სესონ ლევის კვლევის ერთ-ერთი საინტერესო აღმოჩენაა ის, რომ ქალბატონები, რომლებიც სამხედრო საქმიანობაში მასკულინურ როლებს ასრულებენ, თავიანთ სამხედრო გამოცდილებას დადებითად აფასებენ. ეს ქალბატონები თავიანთ პოზიციას არმიაში მარგინალურად სულაც არ აღიქვამენ. ინდივიდუალურ დონეზე ისინი მართლაც ამსხვრევენ გენდერულ საზღვრებს არმიაში და მათი ეს პიროვნული მონაპოვარი სათანადოდ უნდა იქნას დაფასებული. მაგრამ გენდერული საკითხების უფრო გლობალური თვალთახედვით ნათლად ჩანს სამხედრო ძალებში ქალთა ინდივიდუალურ უფლებამოსილებასა და გენდერულ უთანასწორობას შორის პარადოქსული კავშირი.

ისრაელის სამხედრო შტაბის მეთაურის მრჩეველმა ქალთა საკითხებში 2005 წელს შეისწავლა ქალთა სამხედრო სამსახურის ტენდენციები და მიმართულებები. მის მიერ ჩატარებული ანალიზის მიხედვით 2005 წელს ქალი ჯარისკაცების 2,5% მსახურობდა საბრძოლო პოზიციებზე [Noya Rimalt 2007]. მიუხედავად იმისა, რომ 1990-იანი წლებიდან საბრძოლო პოზიციებზე მომსახურე ქალების რაოდენობა ყოველწლიურად იცვლება, მაინც ფაქტად რჩება, რომ სამხედრო სფეროში გენდერული რევოლუციის გამოცხადებიდან 10 წლის შემდეგ ქალთა მონაწილეობა მასკულინურ როლებში კვლავაც სიმბოლურია - აღნიშნავს ფსიქოლოგი ალის მილერი. უფრო მეტიც, სამხედრო შტაბის ქალთა საკითხებში მრჩეველის სამსახურის მიერ გამოქვეყნებული ოფიციალური მონაცემების მიხედვით იმ ქალებსაც კი, რომლებმაც დაამსხვრეს გენდერული საზღვრები, არ მიუწვდებათ ხელი ყველა საბრძოლო პოზიციაზე. ფაქტობრივად, გამოდის, რომ ქალებს ფორმალურად მიეცათ უფლება ემსახურათ ზოგიერთ საბრძოლო პოზიციებზე და მათი ჩართულობა კვლავ შეზღუდული რჩება. ოფიციალური მოლოდინი არსებობს იმის შესახებ, რომ ქალები გამორიცხულ იქნებიან წინა-ხაზის ქვეითების შემადგენლობიდან და არტილერიიდან ახლო მომავალში. და თუ ეს მოლოდინი გამართლდება, ქალები პრაქტიკულად ჩამოშორებულნი იქნებიან სამხედრო საქმეში მეთაურთა უმაღლესი პოზიციებისაკენ მიმავალი გზიდან.

მეორე მნიშვნელოვანი ფაქტი ის არის, რომ ისრაელში. სამხედრო საქმეში გენდერული სეგრეგაცია კვლავაც პრობ-

ლემად რჩება. 2005 წლის მონაცემების მიხედვით მთლიანი სამხედრო ფუნქციების 63% მხოლოდ მამაკაცების მიერ სრულდებოდა და მხოლოდ 21%-ს ასრულებდნენ ქალები. მდინის პოზიცია კვლავაც ქალთა შესაფერის სამსახურად მიიჩნევა, მაშინ როცა სამეთაურო რგოლის მაღალი რანგის ოფიცრობა ჯერ კიდევ ძირითადად მამაკაცის როლად აღიქმება.

ქალთა საკითხების მრჩველის განცხადების მიხედვით, 2006 წელს არმიაში უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელების პოზიციების 97% მამაკაცებს ეკავათ. ქალებს არც მაღალი რანგის სამხედრო წოდებები აქვთ. ასევე მრჩველის გან-

ცხადებაში აღნიშნულია, რომ დღესდღეობით არც ერთ ქალს არ აქვს შესაბამისი მაღალი სამხედრო წოდება, რათა მონაწილეობა მიიღოს გენერალური შტაბის შეხვედრებზე.

ამრიგად, მართალია ოფიციალურად ცხადდება გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობა, მაგრამ ამ მიზნის რეალიზებას ბევრი ინსტიტუციური ბარიერი უშლის ხელს. მიუხედავად იმისა, რომ საზოგადოებრივი ცხოვრების განვითარების შედეგად ზოგიერთი ბარიერი იხსნება და იშლება, სამაგიეროდ იქმნება ახალი ბარიერები, რომლებიც კვლავ აისახება გენდერულ სეგრეგაციაში.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Solomon Z, Ginzburg K. The epidemiology of combat-induced post-traumatic stress disorder (PTSD). In: I Levav, editor. Psychiatric and behavioral disorders in Israel: from Epidemiology to Mental Health Action. Jerusalem, New York: Gefen, 2009, pp. 212-232.
2. <https://www.facebook.com/IsraeliHouseTbilisi/photos/a.352226934915638.1073741829.352203454917986/442124872592510/> ვიზიტის თარიღი 21.12.2017
3. Amir M, Sol O. Psychological impact and prevalence of traumatic events in a student sample in Israel: The effect of multiple traumatic events and physical injury. J Trauma Stress 1999; 12(1): 139-154.
4. Midan A. Israeli women – barely hanging on to the status quo. Special article for Israel’s 62nd Independence Day. Yediot Aharonot. Tel Aviv, 2010, pp. 4-10
5. Kalfi-Amir G. Women’s army service in the IDF (Hebrew). Tel Aviv: Office of the Advisor to the Chief of Staff for Women in Israel Defense Forces, Israel Defense Forces, 2008.
6. Sarousi N, El-Peleg D. In the battlefield of the future we will be better than the men: Interview with Gila Kalfi-Amir, Commander of Women’s Forces in the Israeli Defence Forces in honor of International Women’s Day Bemahaneh (Hebrew) 2010: 31-35.
7. Nitza Berkowitch, Motherhood as a National Mission: The Construction of Womanhood in the Legal Discourse in Israel, 20WOMEN’S STUD. INT’L F. 605, 608 (1997).
8. The Declaration of the Establishment of the State of Israel, 5708-1948, 1 LSI 3 (1948) (Isr.), translation available at http://www.knesset.gov.il/docs/eng/megilat_eng.htm
9. Orna Sasson-Levy, Feminism and Military Gender Practices: Israeli Women Soldiers in Masculine Roles, 73 SOC. INQUIRY 440, 444 (2003) [hereinafter Sasson-Levy, Feminism and Military Gender Practices].
10. Joyce Robbins & Uri Ben-Eliezer, “New Roles or “New Times”? Gender Inequality and Militarism in Israel’s Nation-in-Arms, 7 SOC. POLITICS: INT’L STUD. GENDER, STATE & SOC’Y 309, 317 (2000).
11. Defense Service Law, 5709-1949, 25 LSI 271 (1949) (Isr.), art. 11 (allowing exemptions for married women, mothers, pregnant women, religious women, and conscientious objectors, among others).
12. Defense Service Regulations (The Roles of a Woman in Regular [Military] Service), 5712- 1952, 254 KT (Administrative Regulations of Israel) 650 (1952).
13. Noya Rimalt, Women In the Sphere of Masculinity: The Double Edged Sword of Women’s Integration in the Military, 2007
14. Halperin-Kaddari, supra note 46, at 155
15. Dana S. Levin, “You’re Always First a Girl”: Emerging Adult Women, Gender, and Sexuality in the Israeli Army. Journal of Adolescent Research 26(1) 3-29, 2011

GENDER ISSUES AND CHARACTERISTICS OF ISRAEL ARMY

ELENE GRATIASHVILI

Phd Student of St. Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia University, Georgia

KEYWORDS: GENDER ISSUES, GENDER SEGREGATION, GENDER EQUALITY, ISRAEL ARMY

SUMMARY

This article covers the characteristics of Israel Army and Gender issues related to it. Israel is the only country, that has obligatory army service for both, men and women. After finishing school, from the age of 18, it's necessary for everyone to serve in the military. Since the early days of Israel statehood, women have become the part of the Israel Defense Forces. In Israel, military service is recognized as a hallmark

of citizenship. While the Jewish male, who served in combat roles, and risked his life, the Jewish woman in her auxiliary roles was only "freeing man for combat".

Although, women were officially allowed to serve in combat roles, their participation is still limited and Gender segregation remains to be a problem. In the end, gender equality should be promoted for solving the existing problems, that would lead to necessary changes in the Armed Forces.